

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Pfv.I.20.524/2025/8.

A tanács tagjai: Nyíróné dr. Kiss Ildikó a tanács elnöke

Dr. Mocsár Attila Zsolt előadó bíró

Dr. Cseh Attila bíró

Dr. Magosi Szilvia bíró

Dr. Parlagi Mátyás bíró

A felperes: felperes

(cím)

A felperes képviselője: Dr. Fülöp Hajnalka ügyvéd

(cím1)

Az alperes: alperes

(cím2)

Az alperes képviselője: Kormányos Nóra Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: dr. Kormányos Nóra ügyvéd

cím3)

A per tárgya: gyermektartásdíj felemelése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

az alperes

A másodfokú bíróság és a jogerős határozat száma:

Budapest Környéki Törvényszék 6.Pf.20.479/2024/12. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság és határozatának száma:

Ceglédi Járásbíróság 7.P.20.704/2023/26. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy az esedékesség napjáig fizessen meg az államnak – az állami adó- és vámhatóság közzétett illetékbevételi számlájára – 52.000 (ötvenkettőezer) forint meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illetéket. Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A peres felek kapcsolatából 2009. április 26-án született D nevű gyermek (a továbbiakban: a gyermek) a felperes háztartásában nevelkedik. A Ceglédi Járásbíróság 5.P.20.048/2016/69. számú ítéletével az alperest kötelezte arra, hogy a gyermek tartására 2017. szeptember 1-től havi 20.000 forint határozott összegű gyermektartásdíjat fizessen meg a felperesnek.

[2] A gyermek a szolnoki technikum középiskolai tanulója. Havi indokolt szükségleteit 100.117 forint fedezi.

[3] A felperes átlagos havi nettó jövedelme 276.101 forint. Havonta 13.700 forint családi pótlékban részesül és 10.000 forint személyi jövedelemadó kedvezményt vesz

igénybe. Ingatlanvagyonát az helység, út, házszám szám alatti ingatlan, egy építési telek és egy 20 éves Daewoo Matiz típusú személygépkocsi képezi.

[4] Az alperes havi nettó átlagos jövedelme 2023 februártól 2024 januárig 334.783 forint volt, ingatlanvagyonra nincs. A házastársával közös háztartásban neveli a két közös gyermeküket, valamint a házastársának korábbi kapcsolatából származó két gyermekét. Házastársának jövedelme a személyi jövedelemadó kedvezményre tekintettel havi 469.579 forint, továbbá a négy gyermek után havi 64.000 forint családi pótlékra jogosultak.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[5] A felperes keresetében azt kérte, hogy a bíróság a gyermektartásdíjat 2023. március 4-től kezdődően havi 40.000 forintra emelje fel azzal, hogy évente a következő év február 1-től a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett előző évre vonatkozó éves átlagos fogyasztói árindex növelésének mértékével – külön intézkedés nélkül – módosuljon, egyben a határozathozatalig keletkezett gyermektartásdíj hátralék megfizetésére is kérte kötelezni az alperest.

[6] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Azzal védekezett, hogy a gyermektartásdíj felemelésének feltételei nem állnak fenn. A felperes nem igazolt lényeges körülményváltozást, ezen kívül a teljesítőképessége nem teszi lehetővé magasabb összegű gyermektartásdíj megfizetését, mert háztartásában négy kiskorú gyermeket nevel, gondoskodik nyugdíjas, beteg édesapja tartásáról és hiteltörlesztési kötelezettsége is fennáll.

Az első- és másodfokú ítélet

[7] Az elsőfokú bíróság ítéletével 2023. március 4-től a gyermektartásdíj összegét havi 40.000 forintra felemelte azzal, hogy a tartásdíj évente a következő év február 1. napjától a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett előző évre vonatkozó éves átlagos fogyasztói árindex növelésének mértékével – külön intézkedés nélkül – módosul. Kötelezte az alperest 280.000 forint gyermektartásdíj hátralék megfizetésére.

[8] Ítélete indokolásában kifejtette, hogy a gyermektartásdíj megállapítása óta a tartás meghatározásának alapjául szolgáló körülményekben olyan változás következett be – a 2020 év végétől átlag feletti mértékű infláció –, mely indokolta a gyermektartásdíj felemelését. A gyermek indokolt havi szükséglete 100.117 forint, a felperes havi nettó átlagjövedelme 276.101 forint, míg az alperesé 243.600 forint. A gyermek indokolt szükségleteiből kiindulva a peres felek jövedelmére és az alperes további tartásra szoruló kiskorú gyermekeire figyelemmel indokoltnak találta a gyermektartásdíj havi 20.000 forintról 40.000 forintra történő felemelését.

[9] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Az általa beszerzett környezettanulmányok alapján a tényállást kiegészítette a felek jövedelmi és vagyoni körülményeire vonatkozó adatokkal, továbbá az alperes elsőfokú bíróság által rögzített havi átlagjövedelmének összegét 334.783 forintra módosította. Ennek eredményeként nem volt indok az elsőfokú ítélet megváltoztatására és a kereset elutasítására.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[10] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a „jogszabályoknak megfelelő” – tartalma szerint a keresetet elutasító – ítélet meghozatalát kérte, másodlagosan az első- vagy másodfokú bíróság utasítását új eljárásra és új határozat hozatalára.

[11] Felülvizsgálati kérelmét egyrészt jogszabálysértésre, másrészt a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre alapította.

[12] Megsértett jogszabályhelyként megjelölte az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését, XV. cikk (2) bekezdését, XIX. cikk (1) bekezdését. Megsértett eljárási jogszabályhelyként a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Pp.) 279. § (1) bekezdését jelölte meg a Kúria által beazonosítható módon. Hivatkozott továbbá megsértett jogszabályhelyként a Pp. 3. § (3) bekezdésére, 263. § (1) bekezdésére, 265. § (1) bekezdésére, 266. § (2) bekezdésére, 267. § (1) bekezdésére, továbbá a 346. § (2) bekezdésére.

[13] A Pp. 279. § (1) bekezdését a másodfokú bíróság úgy sértette meg, hogy a bizonyítékokat az anyagi jogszabályok megsértésével mérlegelte, ellenkező esetben – ha mérlegelési körébe vonja a peres felek jövedelmi viszonyait, az alperes által saját háztartásában tartott saját és mostoha gyermekei igényeit és szükségleteit, valamint a perbeli gyermekekre jutó családtámogatási ellátásokat – a kereset elutasítására kellett volna, hogy sor kerüljön (2. oldal 2. és 4. bekezdése). Nem vette figyelembe, hogy a felperes a jövedelméből és a vagyonából csak a perbeli gyermeket neveli, míg a vagyonnal nem rendelkező alperes a jövedelméből a háztartásban négy kiskorú gyermeket nevel és édesapja tartásáról is gondoskodik (18. oldal 5. bekezdés).

[14] A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk.) 4:198. §-ának megsértését arra alapította, hogy a bíróság az alperesi háztartás teljes jövedelmét – ideértve az alperes házastársának háztartásukban nevelt gyermekek után járó támogatásokat is – figyelembe vette a gyermektartásdíj felemelésekor úgy, mintha azok a perbeli gyermekekre vonatkoznának (4. oldal 2. bekezdés); a vér szerinti gyermekek tartása a mostohagyermekre tekintettel csak akkor csökkenthető, ha az utóbbiak tartása a saját vér szerinti szüleinek jövedelméből megfelelően nem fedezhető (15. oldal 3. bekezdés).

[15] A Ptk. 4:205. § (6) bekezdés megsértésével kapcsolatosan előadta, hogy az alperessel szemben érvényesíthető összes tartási igény nem haladhatja meg a jövedelme felét, az alperest azonban az édesapja után szülőtartási kötelezettség is terheli, akinek a rászorultságát a bíróságok nem vizsgálták, holott ez befolyásolja a teljesítőképességét (3. oldal 4. bekezdés), az édesapja munkaképtelen, 68 éves, szívbeteg, medencetörést szenvedett, havi 43.000.-Ft nyugdíjat kap, ezért az alperes tartására szorul (12. oldal 6. bekezdés), amelyre vonatkozó előadását követően a bíróságok elmulasztották ennek teljesítőképességére gyakorolt hatásának vizsgálatát (19. oldal 3. bekezdés).

[16] A jogerős ítélet a Ptk. 4:218. § (1) bekezdését is sérti, amely szerint: „A gyermek tartására mindkét szülő köteles. A tartásdíj mértékét a gyermek szükségleteihez, valamint a szülők jövedelmi és vagyoni viszonyaihoz, illetve eltartási képességéhez kell igazítani”. A bíróság csak a perbeli gyermek szükségleteit vizsgálta meg, a többi gyermekét nem. Ezáltal a döntés sérti az arányosság és méltányosság alapelveit (5. oldal 7. bekezdés).

[17] Megsértett anyagi jogi jogszabályként megjelölte a Ptk. 4:218. § (2) bekezdését. Hangsúlyozta, hogy a bíróság az alperest terhelő gyermektartásdíj összegét anélkül emelte fel, hogy a jogszabályban megjelölt lényeges és tartós körülményváltozás valóban bekövetkezett volna (11. oldal 3. bekezdés); az eljáró bíróságok nem értékelték megfelelően a szülők, különösen az alperes vagyoni helyzetét (7. oldal 6., 7. bekezdés), a jövedelmi viszonyait (9. oldal 1. bekezdés), „eltartási képességét” (9. oldal 3. bekezdés), ezáltal sérült az „arányos teherviselés elve” (14. oldal 2. bekezdés).

[18] Hivatkozott a Ptk. 4:218. § (2) bekezdés *b)* pontjának megsértésére azzal, hogy az eljáró bíróságok a tartásra szoruló kiskorú gyermek szüleinek jövedelmi és vagyoni viszonyait nem határozták meg megfelelően, ugyanis az alperes jövedelméhez hozzászámították a házastársának a jövedelmét az egy főre jutó jövedelem megállapításakor (2. oldal 6. bekezdés), ráadásul az elsőfokú bíróság az adókedvezmény összegét is kétszeresen vette figyelembe (3. oldal 1. bekezdés); az alperes háztartásában nevelt nem vérszerinti gyermekeket nem megfelelően értékelte és a peres felek vagyoni helyzetét sem megfelelően hasonlította össze (18. oldal 6. bekezdés).

[19] Állította, hogy a másodfokú bíróság ítélete sérti a Ptk. 4:218. § (2) bekezdés *c)* pontjában foglaltakat, ugyanis a gyermektartásdíj meghatározásakor az alperes háztartásában nevelt, a házastársának két gyermekét megillető természetbeni tartás alperesre eső terheit figyelmen kívül hagyta a jövedelme felosztásánál (3. oldal 2. bekezdés); ráadásul kétszintű megközelítéssel értékelte az anya saját háztartásában nevelt négy gyermeke eltartását (16. oldal 1. bekezdés); és nem vette figyelembe ezzel szemben azt sem, hogy a felperes egyedül neveli a perbeli gyermeket (19. oldal 2. bekezdés).

[20] Az alperes anyagi jogi szabálysértésként megjelölte a Ptk. 4:218. § (2) bekezdés *e)* pontját is arra hivatkozással, hogy a szülőknek juttatott gyermekvédelmi, családtámogatási, társadalombiztosítási és szociális ellátásokat a különböző háztartásban nevelkedő gyermekekre külön és elkülönítve kell figyelembe venni, az alperes háztartásában nevelkedő gyermekek után járó támogatásokat nem lehetett volna a perbeli gyermekre figyelembe venni, ez ugyanis számítási tévedéseket eredményez (3. oldal 3. bekezdés); a házastársa két, háztartásában nevelt gyermek után járó családi kedvezményeket iratellenesen számította be a bíróság az alperes jövedelmébe (16. oldal 3. bekezdés); a perbeli gyermekre tekintettel pedig csak az öt nevelő felperesnek juttatott támogatásokat lehetett volna figyelembe venni (19. oldal 2. bekezdés).

[21] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében állította, hogy a jogerős ítélet jogkérdésben eltér a Kúria közzétett határozataitól (15. oldal C) pont). Ellentétes a Kúria Pfv.21.430/2016/3. számú határozatának [29] bekezdésében rögzítettekkel, ugyanis a mostohaszülő tartási kötelezettségét másként határozta meg, illetőleg a Kúria a határozatban akkor is 20.000 forint gyermektartásdíj fizetését tartotta indokoltnak, amikor a kötelezett

jövedelme javult és a gyermek szükséglete növekedett. A perre vonatkoztatva állította, hogy az alperes jövedelme nem növekedett, ennek ellenére a bíróság a tartásdíj összegét 20.000 forintról 40.000 forintra felemelte.

[22] Sérelmezte, hogy a bíróság anélkül állapította meg, hogy az alperes házastársával közös háztartásban nevelkedő, a házastársának vér szerinti gyermekei tartását a házastársa jövedelme megfelelően biztosítja, hogy erre bizonyítást folytatott volna, anélkül pedig a jogerős ítélet sérti a BH2002.400 eseti döntésben foglalt azt az állásfoglalást, hogy a vér szerinti gyermek tartása a mostohagyermekre tekintettel csak akkor csökkenthető, ha az utóbbi tartása a saját vér szerinti szüleinek jövedelméből megfelelően nem fedezhető.

[23] A Kúria Pfv.21.44/2021/5. számú határozatával azért ellentétes a jogerős ítélet, mert nem vizsgálta az alperes valamennyi tartási kötelezettségét: figyelmen kívül hagyta, hogy négy eltartott gyermekről gondoskodik, továbbá szülőjét is támogatja és havi 124.000 forint hiteltörlesztése is van.

[24] A jogerős ítélet ellentétes a Kúria Pfv.II.221.421/2014/4. és a Pfv.II.20.849/2016/4. számú határozataival is, ugyanis a gyermektartásdíj megállapításánál a kötelezett teljesítőképességét nem a tényleges jövedelme, vagyoni helyzete, valamint valamennyi eltartási kötelezettsége alapján vizsgálta, nem értékelte a hitelterheket, az egy főre jutó jövedelmet, az eltartott gyermekek számát és azt sem, hogy az anyagi helyzete lehetővé teszi-e a megemelt tartásdíj megfizetését.

[25] Sérelmezte, hogy a bíróság a 3/2017. (XI.20.) PK vélemény ellenére nem hasonlította össze a tartásra szoruló kiskorú gyermekek egészségi állapotát – holott az alperes háztartásában nevelkedő vér szerinti gyermekei nem egészségesek –, szükségleteiket és az egy főre jutó jövedelem, a gyermekekre fordítható összegek közötti eltérést (17. oldal 4. bekezdés).

[26] Kérte, hogy a Kúria a tényállás további tisztázásához vegye figyelembe a felülvizsgálati kérelemhez csatolt, a háztartásában élő gyermekek és édesapja szükségleteit igazoló okiratokat (20. oldal 3. bekezdés), továbbá értékelje azt is, hogy 2025. július 23-tól gyermekgondozási segélyre jogosult és a jövedelme 24.600 forintra csökken (14. oldal 5. bekezdés).

[27] Az alperes felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet is előterjesztett.

[28] A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában fenntartására irányult, lényegében helyes indokainál fogva. Az alperestől a 17/2024. (XII.9.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés b) pontjára utalással igényelt felülvizsgálati perköltséget.

A Kúria döntése és jogi indokai

[29] Az alperes szükségtelenül terjesztett elő felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet. A Pp. 408. §-a a vagyoni jogi perekre nézve határoz meg felülvizsgálati tilalmakat, azonban a

Pp. 408. § (1) bekezdésében foglaltak nem alkalmazhatók, mert az ötmillió forint értékhatártól függő kizárás nem vonatkozik – továbbiak mellett – a tartási követeléssel kapcsolatos perekre. A Pp. 408. § (2) bekezdését pedig azért nem lehetett alkalmazni, mert a másodfokú bíróság a környezettanulmány beszerzésével a tényállást kiegészítette, az alperes jövedelmének meghatározása körében módosította, így az elsőfokú bíróság ítéletét nem azonos jogi indoklásra utalással hagyta helyben. A Kúria ezért a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem elbírálásának mellőzésével érdemben bírálta el a felperes felülvizsgálati kérelmét [A felülvizsgálat engedélyezésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 1/2021. (VII. 12.) PK vélemény 7. pontja].

[30] A Pp. 413. § (1) bekezdése és a Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a Kúria a felülvizsgálat során a felülvizsgálati kérelem korlátai között, az ott megjelölt jogszabályok, illetve a kúriai határozattól jogkérdésben való eltérés tekintetében vizsgálja a jogerős ítélet jogszabálysértő, illetve a kúriai határozattól jogkérdésben való eltérő voltát.

[31] A Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre hivatkozás esetén a közzétett határozat fogalmát a Pp. 346. § (5) bekezdésére, továbbá a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 32. § (1) bekezdés b) pontjára figyelemmel úgy kell értelmezni, hogy az alatt a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett, a Kúria által 2012. január 1-je után meghozott határozatot kell érteni. A BH2002. 400. számon megjelent döntés ennek a feltételnek nem felel meg, ezért a Kúria nem vizsgálhatta az alperesnek ettől a döntéstől való eltérésre való hivatkozását.

[32] A Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre hivatkozás esetén a felülvizsgálati kérelemnek tartalmaznia a Kúria közzétett határozatát és annak azt a részét, amelytől a felülvizsgálattal támadott ítéleti rendelkezés jogkérdésben eltér [Pp. 413. § (1) bekezdés c) pont]. A felülvizsgálati kérelem előterjesztőjének meg kell jelölnie a hivatkozott határozatnak azt a részét is, amelyben a Kúria a felülvizsgálati kérelemben megsértettként megjelölt jogszabályi rendelkezést a felülvizsgálati kérelem előterjesztője által hivatkozott módon értelmezte és alkalmazta, majd ezt a kúriai jogértelmezést kell szembeállítania a jogerős határozat objektív tartalmi elemzése alapján általa beazonosított és a felülvizsgálati kérelemben állított és indokolt jogszabálysértéssel. Az alperes mindezeket a Pfv.21.430/2016/3., a Pfv.II.21.421/2014/4. és a Pfv.II.20.849/2016/4. számú határozatoktól való eltérés állításakor elmulasztotta, a Pfv.21.44/2021/5. számú határozatot pedig a Kúria az ügyszám pontatlan megjelölése miatt beazonosítani sem tudta. A Kúria ezért a jogerős ítéletnek a közzétett határozattól jogkérdésben való eltérését nem, kizárólag a jogszabálysértő voltát vizsgálta.

[33] Az eljárásjogi tárgyú elvi iránymutatásoknak a Pp. hatálybalépése folytán történő felülvizsgálatáról szóló 1/2017. Polgári jogegységi határozat alapján a Pp. hatálya alá tartozó ügyekben is irányadó, a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 3. pontja szerint a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. A 3.

ponthoz fűzött indokolás szerint a felülvizsgálati kérelem központi eleme a megsértett jogszabályhely megjelölése és a jogszabálysértés körülírása, mert ezek határozzák meg a Kúria felülbírálati lehetőségének tartalmi és perjogi kereteit. A megsértett jogszabályhellyel kapcsolatban az a követelmény érvényesül, hogy a fél felülvizsgálati kérelmében pontosan jelölje meg azt a jogforrást és azon belül azt a konkrét jogszabályhelyet, amelynek megsértésére hivatkozik. A jogszabálysértés tartalmi körülírása keretében pedig a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő félnek szabad szöveges formában is meg kell fogalmaznia a jogerős ítélet általa sérelmezett és rendkívüli perorvoslatot megalapozó fogyatékoságát, amellyel kapcsolatban részletesen ki kell fejtenie jogi álláspontját. A 4. ponthoz fűzött indokolás szerint érdemben csak azok a hivatkozások vizsgálhatók, amelyek esetében a törvény által előírt tartalmi követelmények maradéktalanul teljesültek, az egyéb hivatkozásokat a Kúria figyelmen kívül hagyja.

[34] Mindezek alapján a Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül, valamint érdemben csak azokat a hivatkozásokat vizsgálhatja, amelyek tartalmazzák a megsértett jogszabályhely megjelölését és a jogszabálysértés körülírását is (Kúria Pfv.I.20.174/2024/13., Mfv.II.10.045/2024/4., Gfv.III.30.084/2024/4., Pfv.IV.22.302/2011/5., Pfv.V.21.139/2023/7., Gfv.VI.30.393/2023/10., Gfv.VII.30.002/2020/12., Mfv.VIII.10.114/2022/5., Pfv.IX.20.610/2019/27., Mfv.X.10.012/2020/4.).

[35] Az Alaptörvény T) cikk (2) bekezdése értelmében jogszabály a törvény, a kormányrendelet, a miniszterelnöki rendelet, a miniszteri rendelet, a Magyar Nemzeti Bank elnökének rendelete, az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendelete és az önkormányzati rendelet. A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény az Alaptörvénnyel összhangban taxatív felsorolást tartalmaz azokról a normatív rendelkezési formákról, amelyeket a magyar jogrendszer jogszabálynak minősít. Az Alaptörvény nem jogszabály, hanem a jogszabályok felett áll mint a jogrend alapja.

Mindebből következően önmagában az Alaptörvény megsértésére hivatkozás nem ad alapot felülvizsgálati kérelem előterjesztésére, amellet valamilyen konkrét anyagi vagy eljárási jogszabály megsértésének megjelölését is kell tartalmaznia a kérelemnek az érdemi elbíráláshoz. A fentiekkel egyezően foglalt állást a Kúria a Kfv.VI.35.005/2017/2. számú határozatában, amelyben azt is kifejtette: a Kúria a jogerős ítélet törvényességi felülvizsgálatát végzi el, az Alaptörvénynek való megfelelés vizsgálatára más jogorvoslati fórumrendszer áll a felek rendelkezésére. A Kúria azt nem vizsgálhatta, hogy a jogerős ítélet sérti-e az alperes által hivatkozott Alaptörvény rendelkezéseket, mert arra az Alkotmánybíróság jogosult [Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, Kúria Pfv.V.21.965/2018/8., megjelent: BH2020. 324., Kúria Pfv.I.20.617/2023/6.]. A Kúria ezért nem vizsgálta az alperes Alaptörvény megsértésére történt hivatkozásait. Nem vizsgálta továbbá a 3/2017. (XI.20.) PK vélemény megsértését sem; egyrészt azért, mert a PK vélemény nem jogszabály, másrészt azért, mert a megjelölt PK vélemény nem beazonosítható.

[36] A Kúria a konkrét jogszabályhely megjelölése hiányában nem vizsgálta az alperesnek azokat a hivatkozásait sem, amelyekkel általánosan – az a) – e) pontok megjelölése nélkül – a Ptk. 4:218. § (2) bekezdése megsértését állította.

[37] Az alperes az eljárási szabályok közül kizárólag a Pp. 279. § (1) bekezdését jelölte meg a Kúria által beazonosítható módon. A többi eljárásjogi szabály szakaszszámait tévesen, egyes esetekben nem létező törvényhelyekre, más esetekben nem létező jogszabályszövegekre hivatkozással tüntette fel. A Pp. 415. § (2) bekezdése és a tartalom szerinti elbírálás elve [Pp. 110. § (3) bekezdés] alapján a Kúria a megsértett jogszabályhely – például elírás miatti – téves megjelölését küszöbölheti ki, de nem jogosult a fél rendelkezési jogát sértve a felülvizsgálati kérelemtől eltérő jogszabálysértés vizsgálatára, mert a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogforrás és megsértett jogszabályhely határozzák meg a Kúria felülbírálati lehetőségének a kereteit [Kúria Pfv.III.20.647/202/5., Pfv.I.20.565/2021/5., Pfv.I.20.439/2023/4.]. A Kúria ezért a Pp. 3. § (3) bekezdés, Pp. 263. § (1) bekezdés, Pp. 265. § (1) bekezdés, 267. § (1) bekezdés megsértésére vonatkozó hivatkozásokat a jogszabályok beazonosíthatóságának hiánya miatt figyelmen kívül hagyta.

[38] Ugyanezen okok miatt nem vizsgálta a Ptk. 4:218. § (1) bekezdés megsértésére való hivatkozást. A Ptk. 4:218. § (1) bekezdés szövege ugyanis nem az alperes által idézett rendelkezést tartalmazza, ezért nem azonosítható be, hogy az alperes milyen jogszabály megsértését állította.

[39] A Pp. 422. § alapján a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a jogerős ítélet meghozatalakor rendelkezésre álló iratok és bizonyítékok alapján dönt. A 423. § (2) bekezdésében foglaltak szerint a felülvizsgálat a jogerős ítélet meghozataláig bekövetkezett és a jogerős ítélettel elbírált tényekre terjedhet ki. A Kúria ezért nem vizsgálhatta a felülvizsgálati kérelemben előterjesztett okiratokat és az alperesnek azt a bejelentését, hogy 2025. július 24-től gyermekgondozást segítő ellátásban részesül.

[40] A felülvizsgálati kérelem érdemben vizsgálható hivatkozásai megalapozatlanok.

[41] Az alperes által eljárásjogi jogszabálysértésként megjelölt Pp. 279. § (1) bekezdésben foglaltak értelmében a bíróság a perben jelentős tényeket a felek tényállításainak és perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak és egyéb adatoknak az egybevetése, egyenként és összefüggésében történő értékelése alapján a meggyőződése szerint állapítja meg. A Pp. 279. § (1) bekezdése a bizonyítás eredményének a mérlegelését és a tényállás megállapítását szabályozza. A tények megállapítása és a megállapított tények anyagi jogon alapuló értékelése a jogvita elbírálásának egymástól elkülönülő lépései {Kúria Pfv.I.20.006/2025/10. [39]}: a bíróság a bizonyítékok értékelése alapján először megállapítja a per eldöntéséhez szükséges tényeket [Pp. 276. § (1) bekezdés, 279. § (1) bekezdés], majd az így megállapított tényekre az anyagi jogot alkalmazva dönt a per érdemében [Pp. 340. § *b*) pont]. Az adott ügyben a gyermek indokolt szükségletének, a felek jövedelmi viszonyainak és vagyoni helyzetének, a szülők háztartásában eltartott más gyermekeknek, a szülőknek juttatott családtámogatási, társadalombiztosítási és szociális ellátásoknak [Ptk. 4:218. § (2) bekezdés *a*), *b*), *c*), *e*) pont] a tényként való megállapítása tartozik a Pp. 279. § (1) bekezdésének alkalmazási körébe. Ugyanakkor ezeknek a tényeknek az anyagi jogon alapuló értékelése, a gyermektartásdíj felemelése nem bizonyítékértékelésen alapuló ténykérdés, hanem a megállapított tényekből levont anyagi jogi következtetés (anyagi jogkérdés), ami az anyagi jog megsértése körében vizsgálható.

[42] A másodfokú bíróság ítélete [2]-[6], [34]-[38] és [55] bekezdéseiben állapította meg a tényállást. Az alperes felülvizsgálati kérelmében a gyermektartásdíj felemelésével összefüggésben ténylegesen nem az itt megállapított tények miatt támadta a jogerős ítéletet, hanem az e tényekből levont anyagi jogi következtetést sérelmezte. Mindezek alapján a felülvizsgálat során a jogerős ítéletben megállapított tényállásból kellett kiindulni, és a Kúriának azt kellett vizsgálnia, hogy a másodfokú bíróság gyermektartásdíj felemelésére vonatkozó következtetése sérti-e az alperes által megjelölt anyagi jogi jogszabályhelyeket.

[43] Az anyagi jog elsődleges szempontként tünteti fel a tartásra jogosult kiskorú gyermek indokolt szükségletét [Ptk. 4:218. § (2) bekezdés *a*) pont], amelynek fogalmát a (3) bekezdés rögzíti. Ez a rendelkezés összhangban áll az alapelvként is megfogalmazott gyermeki érdek elsődlegességével (Ptk. 4:2. §), a gyermektartásdíj mértékének meghatározásakor a legfontosabb követelmény a kiskorú gyermek harmonikus személyiségfejlődésének, kiegyensúlyozott nevelésének lehetőleg hosszútávú biztosítása. A felülvizsgálati eljárásban nem volt vitatott, hogy a gyermek indokolt szükségleteit havi 100.117 forint fedezi. Az eljáró bíróságok ezt az összeget a Ptk. 4:218. § (2) bekezdés *e*) pontjában foglaltak helyes értelmezésével csökkentették a felperesnek juttatott családtámogatási és társadalombiztosítási ellátásokkal, és jogszabálysértés nélkül határozták meg a gyermek szükségleteinek szülők által viselendő költségét havi 76.417 forintban (100.117-13.700-10.000). {Kúria Pfv.II.20.196/2018/9. [45] – [48] megjelent: BH2019.112.}

[44] A másodfokú bíróság a környezettanulmány adataival kiegészített tényállás alapján a Ptk. 4:218. § (2) bekezdés *b*) pontjának megsértése nélkül figyelembe vette, hogy a peres feleknek mint a tartásra szoruló kiskorú gyermek szüleinek milyenek a jövedelmi viszonyai és a vagyoni helyzetük. Megalapozatlan az alperesnek az a hivatkozása, hogy a bíróság a gyermektartásdíj felemelésekor a gyermek tartására nem köteles házastársa jövedelmét is figyelembe vette. Az elsőfokú bíróság valóban meghatározta a felek háztartásaiban az egy főre eső jövedelmet, ennek azonban a gyermektartásdíj összegszerű meghatározásakor nem tulajdonított jelentőséget, mert azt az elsőfokú bíróság a gyermek szükségletének és a felek havi jövedelmének összevetése alapján határozta meg {elsőfokú ítélet [37] – [39] bekezdések}, és a másodfokú bíróság sem számolta el a gyermek javára az alperes házastársának jövedelmét {jogerős ítélet [57] bekezdés}. Téves és a jogerős ítélet szempontjából nincs jelentősége annak az alperesi hivatkozásnak, hogy az alperes házastársa adókedvezményének összegét az elsőfokú bíróság kétszeresen vette figyelembe, ugyanis a másodfokú bíróság ezt ítélete indokolásának [56] bekezdésében kijavította.

[45] A jogerős ítélet [57] bekezdésében kifejtett indokokkal szemben nincs jogi akadálya annak, hogy a bíróság – mérlegeléssel – a szülők közötti ún. teherviselési arányt állapítson meg. A következetesen kialakult bírói gyakorlat szerint a gyermektartásdíj összegének meghatározásakor a szülők jövedelme mellett figyelembe kell venni a gondozó szülő által természetben nyújtott tartás értékét. A szülők tartási kötelezettsége a gyermekek természetbeni tartását (tényleges gondozását, felügyeletét, ápolását) és a szükségleteik kielégítése anyagi fedezetének biztosítását jelenti. A Ptk. 4:216. § (1) bekezdés rendelkezése szerint ez úgy oszlik meg a szülők között, hogy a gondozó szülő a tartást természetben, a különélő szülő elsősorban pénzben teljesíti. A bírói gyakorlat szerint ez azt jelenti, hogy a gyermek indokolt szükséglete anyagi fedezetének biztosítása akkor sem egyenlő arányban oszlik meg a szülők között, ha jövedelmi-vagyoni viszonyaik azonosak; mert ez a természetbeni tartás értékének mellőzését jelentené. A gondozó szülő által nyújtott, vagyoni értéket jelentő, bár pénzben nem kifejezhető, nem forintosítható természetbeni tartás úgy

értékelhető, hogy a tartás költségeihez a gondozó szülő alacsonyabb arányban köteles hozzájárulni (Kúria Pfv.II.20.957/2019/4.)

[46] Az adott ügyben a gyermek szükségleteinek szülők által viselendő havi 76.417 forint költségéből az alperes a gyermektartásdíj felemelése után annak 52%-át viseli (40.000/76.417). Ez azt jelenti, hogy a felperes mint gondozó szülő által nyújtott természetbeni tartást értékelve akkor sem lenne jogszabálysértő a jogerős ítélet, ha a felek jövedelme azonos lenne. Úgy pedig, hogy az alperes jövedelme jelentősen meghaladja a felperesét, fel sem merülhet a gyermektartásdíj 40.000 forintra felemelésének jogszabályba ütközése.

[47] Az elsőfokú bíróság a természetbeni tartás értékét havi 25.000 forintban meghatározta és ezzel növelte a gyermek indokolt szükségletét. Ez a módszer – ugyan nem áll összhangban a korábban kifejtett bírói gyakorlattal és azzal, hogy a természetbeni tartás nem forintosítható, de – akkor nem sérti a Ptk. 4:216. § (1) bekezdését, ha a bíróság – az elsőfokú bíróság számításától eltérően – a természetbeni tartás értékét a gondozó szülő javára, az általa nyújtott összegként számolja el. Ez az adott ügyben az elsőfokú bíróság számítási módszerét követve {elsőfokú ítélet [38] bekezdés} azt jelenti, hogy a gyermek 101.417 forint (76.417 forint+25.000 forint) szükségletéből a gyermektartásdíj felemelése után az alperes visel 40.000 forintot (39%), a felperes pedig a természetbeni tartásként 25.000 forintot és a pénzbeli tartásból fennmaradó 36.417 forintot; összesen 61.417 forintot (61%). Ilyen számítás mellett sem lenne tehát jogszabálysértő a gyermektartásdíj 40.000 forintra történő felemelése még akkor sem, ha a felek jövedelme azonos lenne.

[48] Tévesen érvelt az alperes a különböző háztartásban élő gyermekek egymáshoz képest egyenlő anyagi támogatásával kapcsolatos igénnyel. Gyakran előfordul olyan élethelyzet, hogy a testvérek nem ugyanabban a háztartásban nevelkednek, illetve a szülők egy háztartásban nevelnek egymással testvéri viszonyban nem álló vagy egymással féltestvéri kapcsolatban lévő gyermekeket. A Ptk. már nem tartja fenn azt, a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény (Csjt.) 69/C. § (2) bekezdésében megfogalmazott szabályt, miszerint a tartásdíjat úgy kell megállapítani, hogy a különböző háztartásban nevelkedett gyermekek ne kerüljenek eltérő, egymással szemben kedvezőtlenebb helyzetbe. Nem jogszabálysértő tehát az, hogy a másodfokú bíróság a tartásdíj mértékénél az alperes háztartásában nevelkedő gyermekei tartását nem az alperes levezetése szerint értékelte, hanem a Ptk. 4:218. § a) pontja alapján a perbeli gyermek indokolt szükségletét vette figyelembe (Kúria Pfv.II.20.322/2018/4.).

[49] A Ptk. 4:202. § rendelkezik arról, ha valaki több jogosult eltartására köteles és mindegyiket nem képes eltartani. E jogosultság sorrendjében a kiskorú gyermek a többi rokon közül a felmenőt megelőzi. Az alperes a felülvizsgálati kérelmében tehát megalapozatlanul hivatkozott arra: a bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy nyugdíjas, beteg édesapja tartásáról is gondoskodnia kell, ugyanis a Ptk. 4:202. § a), e) pontja alapján a gyermek tartási jogosultsága megelőzi az alperes édesapjának tartási jogosultságát (Kúria Pfv.II.20.707/2012/9.). Olyan kérelmet pedig az eljárás során az alperes nem terjesztett elő, hogy a Ptk. 4:203. §-a alapján a bíróság a tartásra való jogosultság és a tartási kötelezettség sorrendjétől eltérjen.

[50] A jogerős ítélet nem sérti a Ptk. 4:205. § (6) bekezdését sem, amely szerint a kötelezettel szemben érvényesíthető összes tartási igény a jövedelme felét nem haladhatja meg. Felülvizsgálati érvelésével szemben az alperesnek a házastársa tartásra szoruló kiskorú gyermekeivel szemben – akit a házastársa az ő beleegyezésével hozott a közös háztartásba – a Ptk. 4:198. § (1) bekezdése szerint csak természetbeni tartási kötelezettsége van, tehát a három gyermeke tartási igényét lehet figyelembe venni. A havi 334.783 forint jövedelméből érvényesíthető összes tartási igény annak fele: 167.391 forint; ennek az egy gyermekre eső összege: 55.797 forint. Nem jogszabálysértő tehát a gyermektartásdíj havi 40.000 forintra történt felemelése.

[51] A kifejtettekből következően a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okok miatt nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a felülvizsgálattal támadott részében a Pp. 424. § (1) bekezdésében foglaltak alapján hatályában fenntartotta.

A döntés rövid tartalma

[52] A gyermek indokolt szükségletének, a felek jövedelmi viszonyainak és vagyoni helyzetének, a szülők háztartásában eltartott más gyermekeknek, a gyermek saját jövedelmének, a szülőnek juttatott családtámogatási, társadalombiztosítási és szociális ellátásoknak [Ptk. 4:218. § (2) bekezdés *a), b), c), d), e)* pont] a tényként való megállapítása tartozik a Pp. 279. § (1) bekezdésének alkalmazási körébe. Ezeknek a tényeknek az anyagi jogon alapuló értékelése, a gyermektartásdíj felemelése nem bizonyítékértékelésen alapuló ténykérdés, hanem a megállapított tényekből levont anyagi jogi következtetés (anyagi jogkérdés), ami az anyagi jog megsértése körében vizsgálható.

Záró rész

[53] A Pp. 405. § (1) bekezdése alapján alkalmazásra kerülő Pp. 83. § (5) bekezdése szerint eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő alperes viseli a saját felülvizsgálati költségét. A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet terjesztett elő, amelyben a felülvizsgálati költségét a 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés *b)* pontjára utalással számította fel. Az ügyvédi munkadíj mértékére vonatkozó megállapodást (megbízási szerződés) azonban nem csatolt, ezért a Kúria mellőzte a felperes javára a felülvizsgálati eljárási költség megállapítását a Pp. 81. § (2) bekezdésében foglaltak elmulasztása miatt.

[54] Az alperes a feljegyzett felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére köteles a Pp. 102. § (1) bekezdésben foglaltak alapján. A Kúria tájékoztatja az alperest, hogy az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára kell megfizetnie. Megfizetése során közleményként fel kell tüntetnie a Kúria megnevezését, a Kúria e határozatának számát (Pfv.I.20.524/2025/8.) és az alperes adóazonosító jelét.

[55] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés *d)* pontja zárja ki.

Nyíróné dr. Kiss Ildikó s.k. a tanács elnöke, dr. Mocsár Attila Zsolt s.k. előadó bíró, dr. Cseh Attila s.k. bíró, dr. Magosi Szilvia s.k. bíró, dr. Parlagi Mátyás s.k. bíró